

СТАНОВИЩЕ

от проф. дн Мария Кирилова Баева,
относно научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната
длъжност „професор“ по
Професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика),
обявен в ДВ, бр. 67 от 28.07.2020 г.,
с кандидат доц. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис

Съответствие с минималните национални изисквания и допълнителните изисквания на СУ „Климент Охридски“

Настоящото становище е изготвено въз основа на документи, постъпили по конкурс, обявен в Държавен вестник, бр.67 от 28.07.2020 и на интернет страницата на СУ “Св. Кл. Охридски“. Представените по конкурса документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ приет с решение на Академичния съвет на 31 октомври 2018 г., изменен и допълнен с решения на Академичния съвет от 25 септември 2019 г. и 30 октомври 2019 г.

Научно-изследователска и публикационна активност

Кандидатът доц. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис е автор на 6 монографии, 1 студия, глави от 11 книги, глави от 3 монографии, 75 статии и 2 превода и т.н. (Списък на публикации, конференции, проекти, научни ръководства и други, генериран от системата „Авторите“).

Списък с всички публикации на доц. дн Енгелс, кандидат в конкурса за професор представя за рецензиране:

- 2 монографии,
- 3 студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация,
- 6 студии, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове,

- 4 статии, доклади, рецензии и други публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация,
- 21 статии, доклади и други публикации в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове,
- 1 публикуван университетски учебник,
- 6 глави от колективни монографии,
- 1 публикувано учебно пособие, което се използва в мрежата на детските градини и т.н.

Значителна част от приложно-научното творчество на доц. Енгелс е свързано също с проблематиката на конкурса и включва учебната документация и осигуряване на образователния процес в образователните институции (ДГ и ВУ).

Представянето ѝ в международни и научни форуми я утвърждават като университетски преподавател с позиции.

Представените за конкурса научни трудове отговарят на минималните национални изисквания (по чл. 2б, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) и съответно на допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане на академичната длъжност „професор“ в научната област и професионално направление на конкурса, както следва:

Група от показатели	Съдържание	Брой точки	Точки на кандидата
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	100	100
В	Показател 3	100	100
Г	Сума от показателите от 4 до 10	200	536,4
Д	Сума от показателите от 11 до 13	100	725
Е	Сума от показателите от 12 до края	100	420,6

Преподавателски опит, научни ръководства

Относно преподавателската дейност на доц. дн Розалина Енгелс - надвишава изискуемата и варира за отделните учебни години. Преподаваните учебни дисциплини презентират академичната информираност и компетентностите на кандидата да синергизира знания от различни научни области. За нуждите на ФНОИ е разработила – на български и на английски език - поредица теоретични курсове. В процеса на своето академично израстване доц. дн Р. Енгелс е развила богат преподавателски опит. Понастоящем е ангажирана с преподаването на следните дисциплини в СУ „Св. Климент Охридски“:

- в степен „бакалавър“ по ПНУП – 3 дисциплини;
- в степен „бакалавър“ по ПУПЧЕ – 3 дисциплина;
- в степен „магистър“ по ПНУП – 7 дисциплини, от които 5 на български и 2 на английски език;
- в степен „бакалавър“ по Логопедия – 1 дисциплина;
- в степен „бакалавър“ по Музика – 1 дисциплина;

В докторска степен - разработени авторски учебни програми на български и английски език:

- Приложение на изследователските технологии в предучилищното образование;
- Съвременни европейски модели на предучилищно образование .
 - Курсове на английски език за Еразъм+ входящи студенти - 5 курса
 - Лекции в чуждестранни университети – 3 участия
 - Еразъм входящи студенти, записани в курсове на доц. дн Р. Енгелс: 11

В своя професионален път след придобиването на академичното звание „доцент“, кандидатът е участвала в:

- обучението на над 500 студенти в бакалавърска и магистърска степен;
- разработването и актуализирането на учебните планове по специалност Предучилищна педагогика;
- разработването и актуализирането на учебните програми по водените от нея дисциплини;

- провеждането на кандидат-докторантски изпити, държавни изпити и защиты на дипломанти.

Част от лекционните курсове на доц. дн Р. Енгелс са осигурени със собствени публикации по съответната тематика чрез монографии, студии и други публикации, които студентите могат да ползват като учебна литература.

Натрупаният преподавателски опит на доц. дн Р. Енгелс се простира и в успешното ръководство на научни разработки на дипломанти и докторанти във ФНОИ. В това тя прилага уменията си на преподавател и на изследовател, владеещ много добре методологията на научните изследвания. В периода на доцентурата постиженията ѝ са следните:

- научно ръководство на дипломни работи на български език и на английски език на магистри - повече от 15;
- рецензиране на дипломни работи на български и на английски език;
- научно ръководство на докторанти на български и на английски език - 5 успешно защитили докторанти.

Еразъм координатор на ФНПП/ФНОИ - СУ от 2016 година

Оценка на научните трудове на кандидата

Тематично публикациите на Р. Енгелс напълно отговарят на профила на обявения конкурс за придобиване на академична длъжност „професор”. Тяхната съдържателна актуалност и иновативност в търсенето на интегрални по своята природа подходи и решения са неоспорими. Публикуваните от автора трудове преминават през проучване на световния и националния опит в изследваната област, през проучване състоянието на съществуващата практика от перспективата на ключови участници в нея (обучаеми, учители, обучители) и завършва с конструиране на модели за нейното усъвършенстване. Така се затваря единен цикъл между теория – практика – обновена теория, опосредстван от изследователска дейност, който осигурява усъвършенстването и на двете – и на теорията, и на практиката на индивидуализация и диференциация в обучението.

В този аспект можем да разгледаме основния труд на Р.Енгелс - „**Contemporary aspects of preschool education in Bulgaria**“ (ИСУ, София, 2020, ISBN 978-954-07-5025-5). Монографията е второ преработено и допълнено издание на труд от 2016г., неоченяван в конкурс за академично или научно израстване на автора, в сравнение с което са налице редица допълнения, осъвременявания и добавки, сред които най-важните са: официалните статистически данни в първа глава са актуализирани към 2020г., както и добавена нова глава. В този труд основно се разискват проблемите на предучилищното образование в България. Разглеждам го като нов, преосмислен етап след защитата на доктората (доктор на науките). Очертана е необходимост от разширяване на приложението на иновативни образователни концепции в българските детски градини, свързани с грамотността, както и на конкретни педагогически технологии в този план. Набелязани са и значими полета за продължаващо образование на детските учители именно в тази връзка. Разгледана през призмата на ученето чрез преживяване и личностно значим практически опит, педагогическата ситуация още веднъж е утвърдена като гъвкава основна форма на педагогическо взаимодействие. Монографията се фокусира върху проучване на представата за добрия, качествения детски учител у студенти, подготвяни за детски учители във Факултета по начална и предучилищна педагогика (сега ФНОИ) на СУ „Св. Климент Охридски“. Потърсени и някои паралели в аспекта на изследваната проблематика с проучвания на Университета Коменски, Братислава. Естествено са вплетени и основните проучвани от Енгелс проблеми:

- овладяването на езика и развитието на речта от децата в предучилищна възраст, в българска образователна среда (5 глава и отчасти 6 глава);
- значимостта на индивидуализацията и диференциацията в процеса на подбора на образователно съдържание, както и при планиране на целите на педагогическото взаимодействие в детската градина (трета глава);
- нетипична образователна среда и спецификата на образователния процес (7 глава) – българските училища в Р.Гърция.

Приноси и цитирания

Приносите, които Розалина Енгелс извежда за своите научни трудове и публикации, са представени в авторова справка. Изразявам пълно съгласие с така изведените от кандидата приносни моменти. Подкрепям и приемам личния ѝ анализ на цялостното ѝ творчество, в конкретност на представените за рецензиране публикации по конкурса.

Що се отнася до цитиранията на кандидата, е видно доброто и представително цитиране на Р. Енгелс както в национални, така и в международни бази данни, от отделни изследователи и пр.

Категорично научната и преподавателската дейност на доц. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис е наситено богата и разнообразна – интерпретира актуални проблеми в реалността на съвременното образование.

В заключение:

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно и категорично да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Факултета по науки за образованието и изкуствата към СУ „Св. Климент Охридски“ за избор на доц. дн Розалина Пламенова Енгелс-Критидис на академичната длъжност „професор“ в СУ „Св. Климент Охридски“ по професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика)

24.10.2020 г.

Изготвил становището:

.....

(проф. дн Мария Баева)

OPINION

by Prof. Maria Kirilova Baeva, D.Sc.

on scientific papers for participation in a competition for the academic position of "professor" in Professional field 1.2. Pedagogy (Preschool pedagogy), announced in the State Gazette, issue 67 of 28.07.2020, with candidate Assoc. Prof. Rozalina Plamenova Engels-Kritidis

Compliance with the minimum national requirements and the additional requirements of Sofia University "Kliment Ohridski"

This opinion has been prepared on the basis of documents received through a competition announced in the State Gazette, issue 67 of 28.07.2020 and on the website of Sofia University "St. Kliment Ohridski". The documents submitted in the competition comply with the requirements of ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ and the Regulations on the terms and conditions for acquiring scientific degrees and holding academic positions at Sofia University "St. Kliment Ohridski" adopted by a decision of the Academic Council on October 31, 2018, amended and supplemented by decisions of the Academic Council of September 25, 2019 and October 30, 2019.

Research and publication activity

The candidate Assoc. Prof. Rozalina Plamenova Engels-Kritidis is the author of 6 monographs, 1 study, chapters of 11 books, chapters of 3 monographs, 75 articles and 2 translations, etc. (List of publications, conferences, projects, scientific manuals, etc., generated by the "Authors" system).

A list of all publications of Assoc. Prof. Engels, a candidate in the competition for professor, is submitted for review:

- 2 monographs,
- 3 studies published in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information,

- 6 studies published in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes,
- 4 articles, reports, reviews and other publications in scientific journals, referenced and indexed in world-famous databases with scientific information,
- 21 articles, reports and other publications in non-peer-reviewed journals with scientific review or published in edited collective volumes,
- 1 published university textbook,
- 6 chapters in collective monograph editions;
- 1 published textbook, which is used in the network of kindergartens, etc.

A significant part of the applied-scientific work of Assoc. Prof. Engels is also related to the issues of the competition and includes the educational documentation and ensuring the educational process in the educational institutions (kindergarten and university).

Her presentation in international and scientific forums confirms her as a university lecturer with positions.

The scientific papers submitted for the competition meet the minimum national requirements (under Art. 2b, para. 2 and 3 of the 3PACPB) and respectively the additional requirements of Sofia University “St. Kliment Ohridski” for holding the academic position of “professor” in the scientific field and professional field of the competition, as follows:

Group of indicators	Content	Number of points	Points of the candidate
A	Indicator 1	50	50
B	Indicator 2	100	100
C	Indicator 3	100	100
D	Sum of indicators from 4 to 10	200	536,4
E	Sum of indicators from 11 to 13	100	725
F	sum of the indicators from 12 to the end	100	420,6

Regarding the teaching activity of Assoc. Prof. Rozalina Engels - exceeds the required and varies for different school years. The taught disciplines present the academic awareness and competencies of the candidate to synergize knowledge from different scientific fields. For the needs of FESA she has developed - in Bulgarian and English - a series of theoretical courses. In the process of her academic growth, Assoc. Prof. R. Engels has developed a rich teaching experience. She is currently engaged in teaching the following subjects at Sofia University "St.Kliment Ohridski":

- in the degree of "bachelor" in ПИВП - 3 disciplines;
- in the degree of "bachelor" in ПУПЧЕ - 3 disciplines;
- in the degree of "master" in ПИВП - 7 disciplines, of which 5 in Bulgarian and 2 in English;
- in bachelor's degree in Speech Therapy - 1 discipline;
- bachelor's degree in Music - 1 discipline;

In doctoral degree - developed author's curricula in Bulgarian and English:

- *Implementation of research techniques in research education;*
- *Modern European models of preschool education.*
- English language courses for Erasmus + incoming students - 5 courses
- Lectures in foreign universities - 3 participations
- Erasmus incoming students enrolled in courses of Assoc. Prof. R. Engels: 11

In her professional career after acquiring the academic title of "Associate Professor", the candidate has participated in:

- training of over 500 students in bachelor's and master's degrees;
- the development and updating of the curricula in the specialty Preschool pedagogy;
- the development and updating of the curricula in the disciplines led by it;
- conducting numerous candidate-student campaigns, candidate-doctoral exams, state exams and defense of graduates.
- Part of the lecture courses of Assoc. Prof. R. Engels are provided with their own publications on the subject through monographs, studies and other publications whose students can use as textbooks.

The accumulated teaching experience of Assoc. Prof. R. Engels extends to the successful management of research papers of graduates and doctoral students at FESA. In this she applies her skills as a lecturer and a researcher who has a very good command of research methodology. In the period of associate professor her achievements are the following:

- scientific supervision of diploma theses in Bulgarian and in English for masters - more than 15;
- review of diploma theses in Bulgarian and English;
- scientific guide of doctoral students in Bulgarian and English - 5 successfully defended doctoral students.

Erasmus coordinator of ФНПП / FESA - Sofia University since 2016

Evaluation of the scientific works of the candidate

Thematically, the publications of R. Engels fully correspond to the profile of the announced competition for the academic position of "professor". Their content relevance and innovation in the search for integrated approaches and solutions are indisputable. The works published by the author go through a study of world and national experience in the field, through a study of the state of existing practice from the perspective of key participants in it (students, teachers, trainers) and ends with constructing models for its improvement. This closes a single cycle between theory - practice - a renewed theory, mediated by research, which ensures the improvement of both - the theory and the practice of individualization and differentiation in learning. In this aspect we can look at the main work of R. Engels - "**Contemporary aspects of preschool education in Bulgaria**" (Sofia, Sofia University Publishing House, 2020, ISBN 978-954-07-5025-5). The monograph is the second revised and supplemented edition of a work from 2016, not evaluated in a competition for academic or scientific growth of the author, in comparison with which there are a number of additions, updates and additions, among which the most important are: official statistics in the first chapter have been updated by 2020, as well as a new chapter has been added. This paper mainly discusses the problems of preschool

education in Bulgaria. I see it as a new, rethought stage after the defense of the doctorate (doctor of science). There is a need to expand the application of innovative educational concepts in Bulgarian kindergartens related to literacy, as well as specific pedagogical technologies in this regard. Significant fields for continuing education of children's teachers have been identified in this regard. Viewed through the prism of learning through experience and personally significant practical experience, the pedagogical situation is once again established as a flexible basic form of pedagogical interaction. The monograph focuses on the study of the notion of a good, quality children's teacher in students prepared for children's teachers at the Faculty of Primary and Preschool Education (now FESA) at Sofia University "St.Kliment Ohridski". Some parallels in the aspect of the researched problems with researches of the Comenius University, Bratislava were also sought. Naturally, the main problems studied by Engels are also intertwined:

- language acquisition and speech development by preschool children in the Bulgarian educational environment (Chapter 5 and partly Chapter 6);
- the importance of individualization and differentiation in the process of selection of educational content, as well as in planning the goals of pedagogical interaction in kindergarten (third chapter);
- atypical educational environment and the specifics of the educational process (Chapter 7) - Bulgarian schools in Greece.

Contributions and citations

The contributions that Rozalina Engels makes for her scientific works and publications are presented in the author's reference. I fully agree with the contribution moments thus brought out by the candidate. I support and accept her personal analysis of her overall work, in particular the publications submitted for review in the competition.

As for the citations of the candidate, the good and representative citation of R. Engels in both national and international databases, by individual researchers, etc. is evident.

Definitely the scientific and teaching activity of Assoc. Prof. Rozalina Plamenova Engels-Kritidis is very rich and diverse - she interprets current problems in the reality of modern education.

In conclusion:

After getting acquainted with the materials and scientific works presented in the competition, analysis of their significance and the scientific, scientific-applied and applied contributions contained in them, I find it reasonable and categorical to give my positive assessment and recommend to the Scientific Jury to prepare a report-proposal. to the Faculty Council of the Faculty of Sciences for Education and Arts at Sofia University "St. Kliment Ohridski "for the election of Assoc. Prof. Rozalina Plamenova Engels-Kritidis to the academic position of "Professor" at Sofia University "St. Kliment Ohridski" in professional field 1.2. Pedagogy (Preschool pedagogy)

24.10.2020

Prepared the opinion:

.....
(Prof. Maria Baeva, D.Sc.)